

**PRIJS WIVINA DEMEESTER
VOOR EXCELLENT BOUWHEERSCHAP
2019**

reglement

HOOFDSTUK 01 PRIJS WIVINA DEMEESTER VOOR EXCELLENT BOUWHEERSCHAP

artikel 01 initiatief

De Prijs Wivina Demeester voor excellent bouwheerschap wordt uitgereikt op initiatief van:

- Wivina Demeester, voormalig minister en bestuurder van vennootschappen en vzw's
- Leo Van Broeck, Vlaams Bouwmeester

De initiatiefnemers willen een hoogstaand stedenbouwkundig, landschappelijk en architecturaal kwaliteitsbeleid bij overheden aanmoedigen. Met de Prijs Wivina Demeester onderstrepen ze de belangrijke rol die publieke en semipublieke opdrachtgevers kunnen spelen in de realisatie van waardevolle overheidsprojecten in Vlaanderen en Brussel. De Prijs Wivina Demeester wil een erkenning zijn van opdrachtgevers die door hun doordachte aanpak en zin voor vernieuwing tonen dat ze kwaliteit vooropstellen. Tegelijk is de Prijs een uitnodiging om wederzijds kennis uit te wisselen en vanuit hun projectervaring mee na te denken over het bouwbeleid. Door deel te nemen aan de Prijs krijgen opdrachtgevers de kans om met hun unieke realisaties naar buiten te treden en hun expertise en engagement bij de uitvoering van hun project publiek te maken.

artikel 02 tweejaarlijks initiatief

De Prijs Wivina Demeester voor excellent bouwheerschap wordt tweejaarlijks uitgereikt.

HOOFDSTUK 02 ALGEMENE BEPALINGEN

artikel 03 kandidaatstelling

De opdrachtgever stelt zich kandidaat voor de Prijs Wivina Demeester 2019 met projecten die zijn goed opdrachtgeverschap illustreren. Iedereen kan een opdrachtgever voordragen voor de prijs. Elke inschrijving bevat wel het uitdrukkelijke akkoord van de opdrachtgever. Zonder dit akkoord wordt de inzending geweigerd.

artikel 04 categorieën

Er zijn drie categorieën waarbinnen de opdrachtgever zich kan kandidaat stellen, ingedeeld volgens de schaal van het project. De opdrachtgever dient expliciet voor een categorie in te dienen. Indien meerdere categorieën relevant zijn voor het project kan de opdrachtgever meerdere dossiers indienen, waarin telkens gespecificeerd wordt voor welke categorie wordt ingediend. In dit geval worden de antwoorden op de vragen aangepast waar nodig.

Per categorie kunnen meerdere nominaties en één laureaat worden aangeduid. De jury mag hiervan afwijken en mag ook speciale vermeldingen toekennen, mits een grondige motivatie.

04.01 MASTERPLAN

De categorie masterplan omvat visiedocumenten die een globale strategie uitzetten voor de ontwikkeling van een projectgebied. Verschillende types van documenten komen in aanmerking, van beeldkwaliteitsplan tot een plan voor gebiedsontwikkeling. Ze gaan via ontwerpend onderzoek in op de ruimtelijke kwaliteit die wordt vooropgesteld bij de

uitvoering van eventuele deelprojecten, op de inrichting van de openbare ruimte, op de fasering en procesorganisatie voor de uitvoering van het plan.

04.02 ARCHITECTUUROPDRAKT

De categorie architectuuropdracht omvat opgeleverde gebouwen die niet alleen op zich van een bijzondere kwaliteit getuigen, maar tevens een aantoonbare en substantiële meerwaarde voor de onmiddellijke buurt of context betekenen. Zowel hergebruik, herbestemming als nieuwbouwprojecten komen in aanmerking.

04.03 KUNST IN OPDRACHT

De categorie kunst in opdracht omvat publieke bouwopdrachten of aanleg van het publieke domein waarbij de bouwheer op een bijzondere manier ruimte geeft aan kunst. De samenspraak tussen opdrachtgever, ontwerper en kunstenaar zorgt daarbij voor een maatschappelijk gedragen project dat op een wezenlijke manier een verschil maakt op een publieke plek.

artikel 05

de prijs

De laureaten worden bekendgemaakt op een feestelijke prijsuitreiking die in het najaar van 2019 zal plaatsvinden.

Het Team Vlaams Bouwmeester brengt de Prijs Wivina Demeester en de winnende projecten onder de aandacht.

De genomineerde opdrachtgevers worden uitgenodigd voor een buitenlandse studiereis in het voorjaar van 2020.

HOOFDSTUK 03 CRITERIA VOOR KANDIDAATSTELLING

artikel 06

publieke en semipublieke opdrachtgevers

De Prijs Wivina Demeester voor excellent bouwheerschap wil zowel nieuwe als gevestigde opdrachtgevers uit de publieke en semipublieke sector in Vlaanderen uitnodigen om aan de Prijs Wivina Demeester deel te nemen. Zowel grootschalige als kleinschalige projecten komen voor de prijs in aanmerking.

Publieke opdrachtgevers zijn

- departementen van de Vlaamse overheid
- agentschappen van de Vlaamse overheid
- Vlaamse Gemeenschapscommissie
- Vlaamse provincies
- steden en gemeenten
- OCMW 's
- diensten van de federale overheden, voor zover het project in Vlaanderen is gerealiseerd

Semipublieke opdrachtgevers zijn

- provinciebedrijven
- intergemeentelijke samenwerkingsverbanden
- autonome gemeentebedrijven

- OCMW-verenigingen
- erkende erediensten
- sociale huisvestingsmaatschappijen
- scholen, universiteiten, centra voor volwassenenonderwijs en andere instanties die in Vlaanderen opleidingen aanbieden
- welzijns- en gezondheidsvoorzieningen
- alle andere overheden die een 'Vlaamse' projectsubsidie van minstens 60 procent genieten.

Publieke opdrachtgevers die ressorteren onder het Waalse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Fédération Wallonie-Bruxelles en buitenlandse overheden komen niet voor de prijs in aanmerking.

artikel 07

timing projectuitvoering

De Prijs Wivina Demeester richt zich op die overheidsprojecten waarvan de uitvoering werd beëindigd in de periode tussen 1 juni 2016 en 1 juni 2019 of die al zo ver zijn gevorderd dat de jury het te verwachten eindresultaat kan beoordelen. Belangrijke criteria hierbij zijn dat:

- het project toegankelijk en operationeel is
- en meer dan 50 procent van de bruikbare oppervlakte in gebruik is

De masterplannen moeten daadwerkelijk in realisatie zijn, met andere woorden een eerste fase moet in uitvoering of uitgevoerd zijn.

artikel 08

locatie van het project

De projecten zijn of worden gerealiseerd in Vlaanderen of in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ze zijn niet in strijd met de wettelijke voorschriften en regelingen inzake ruimtelijke planning en stedenbouwkundige verordeningen.

HOOFDSTUK 04 KANDIDATUUR

artikel 09

gevraagde documenten

Een geldige kandidatuur bevat de volgende documenten:

- het inschrijvingsformulier bekrachtigd door een daartoe gemandateerde persoon
- bijbehorende grafische documenten

Alle documenten zijn opgesteld in het Nederlands.

Onvolledige inschrijvingsformulieren worden niet behandeld.

artikel 10

toelichting bij de gevraagde documenten

10.01 INSCHRIJVINGSFORMULIER

Dit formulier kan worden teruggevonden op de website van de Vlaams Bouwmeester: www.vlaamsbouwmeester.be

Het inschrijvingsformulier vraagt eerst om de opdrachtgever te identificeren. Er wordt één duidelijke contactpersoon gevraagd voor alle verdere communicatie. Vervolgens wordt een bondige beschrijving van het project gevraagd die kan

illustreren waarom het project in aanmerking zou kunnen komen voor een prijs voor goed opdrachtgeverschap.

Daarna worden een aantal vragen gesteld. Deze worden hieronder opgesomd en toegelicht.

1. *Geef een korte voorgeschiedenis van het project.*

Wat was de aanleiding van het project? Zijn er eventueel haalbaarheidsstudies of andere voorstudies uitgevoerd?

2. *Geef de essentie van de opdrachtformulering of projectdefinitie.*

Het is niet de bedoeling om hier heel de projectdefinitie in te voeren, wel om kort de essentie van de opdracht de schetsen.

3. *Welke strategische keuzes bepalen het project?*

Een project gaat meestal gepaard met het stellen van prioriteiten en het maken van keuzes. Een goed opdrachtgever maakt deze keuzes strategisch en onderbouwd. Bespreek keuzes die bepalend zijn geweest voor het project.

4. *Bespreek de vooropgestelde en effectieve financiering.*

Bespreek hoe het budget bepaald werd (bijvoorbeeld op basis van een richtinggevende vierkante meterprijs), hoe gepland werd de middelen te verzamelen (eigen budget, subsidies, samenwerkingen,...) en wat de finale kostprijs uiteindelijk was.

5. *Motiveer de keuze van de fasering.*

Een proces speelt zich af in een bepaald tijdsverloop en bestaat uit verschillende opeenvolgende en overlappende stappen en fasen. Het moet mogelijk zijn om tot nieuwe inzichten te komen en op stappen terug te komen, anderzijds moeten beslissingen genomen worden en stappen vooruitgezet worden. Een goede fasering neemt voldoende tijd voor iedere stap.

Hierbij wordt een trajectlijn gevraagd waarbij belangrijke fasen en stappen gekoppeld worden aan een moment in de tijd. Mogelijke belangrijke tijdstippen zijn momenten van (tussentijdse) besluitvorming of terugkoppeling, belangrijke stappen in de planvorming (bv. schetsontwerp, voorontwerp, wijziging in programma,...), sleutelmomenten in de financiering, crisismomenten, belangrijke overlegmomenten, sleutelmomenten bij het creëren van een draagvlak,...

6. *Beschrijf de organisatie van het proces.*

Afhankelijk van de complexiteit van een project wordt een gepaste procesorganisatie opgezet. Er kan bijvoorbeeld een projectregisseur aangesteld worden, er kunnen op regelmatige basis stuurgroepvergaderingen georganiseerd worden... De organisatie zorgt voor een vlotte communicatie en afstemming tussen de verschillende partners.

7. *Motiveer de keuze en de rol van de partners (projectregisseur, coördinator, andere belanghebbende overheden, gebruikersgroepen, adviseurs...)*

Bij een publiek project zijn vaak meerdere belanghebbenden en potentiële partners betrokken. Het kan gaan om gebruikersgroepen, andere betrokken overheden, experts,.... De keuze van de juiste partners en de juiste manier om hen te betrekken kan een project naar een hoger niveau tillen. Hierbij worden ook de contactgegevens gevraagd van de voornaamste partners, zodat zij eventueel geconsulteerd kunnen worden voor meer informatie.

8. *Motiveer de keuze en de selectiewijze van de ontwerper / kunstenaar.*

Een goede opdrachtgever gaat op zoek naar het meest gepaste team voor zijn project. Hij is ook gebonden aan de wetgeving overheidsopdrachten. Door gebruik te maken van geschikte procedures kan een zo kwalitatief mogelijk team aangesteld worden. De contactgegevens worden opgevraagd zodat ze eventueel kunnen worden geconsulteerd voor bijkomende informatie.

9. *Ga in op eventuele participatie- en communicatietrajecten.*

Rond een publiek project dient ook te gepasten tijde transparant en open gecommuniceerd te worden naar het publiek. Een sterke communicatie kan verder gaan dan louter kennisgeving maar helpt ook een draagvlak te creëren. Bij een publiek project kan ook de keuze gemaakt worden het publiek intenser te betrekken. Het komt er op aan de juiste groepen op het juiste moment (tijdens opmaak projectdefinitie, tijdens het ontwerpproces,...) te betrekken en op een gepaste wijze (enquête, gesprekstafels, workshops, wervende activiteiten...).

10. *Motiveer kort waarom dit een kwalitatief project is.*

Een publiek project kan kwalitatief zijn op verschillende vlakken en om verschillende redenen: de meerwaarde voor zijn ruimtelijke en maatschappelijke context, de mogelijkheden tot een flexibel en meervoudig gebruik, de ecologische duurzaamheid, de innovatie, de belevingswaarde, enz.

Na indiening van het dossier kan het Team Vlaams Bouwmeester nog bijkomende informatie over deze 10 punten opvragen.

10.02 GRAFISCHE DOCUMENTEN

Om een beeld te krijgen van het project is een goede selectie van foto- en planmateriaal essentieel. Het moet zowel de site(s), de context van het project als het project zelf illustreren. Er wordt gevraagd maximum 15 beelden in te zenden.

10.03 ZIP-BESTAND

Voeg via een zip-bestand de 5 meest representatieve beelden (zie vorig punt) in hoge resolutie (300 dpi en voldoende groot formaat) toe. De Vlaams Bouwmeester heeft het recht om dit materiaal vrij te gebruiken voor publicatie. Op deze manier kan eventueel ook extra informatie over het project aangeleverd worden, zoals bijvoorbeeld de projectdefinitie, verslagen,... Deze bijlagen worden niet per definitie doorgenomen door de jury maar ze kunnen interessante informatie bevatten voor een eventuele publicatie.

10.04 GEGEVENSBESCHERMING

Alle door de inschrijver verstrekte contactgegevens in het inschrijvingsformulier worden enkel gebruikt voor het beoordelen van het project in het kader van de Prijs Wivina Demeester. Voor verdere vragen of het uitoefenen van uw rechten kan u contact opnemen met het Team Vlaams Bouwmeester op bouwmeester@vlaanderen.be.

artikel 11

inzendtermijn en verzendadres

De inschrijving gebeurt digitaal. Het volledig ingevulde inschrijvingsformulier en de grafische documenten worden per e-mail verstuurd naar:

bouwmeester@vlaanderen.be

met als onderwerp 'kandidatuur Prijs Wivina Demeester 2019'.

Gelieve het inschrijvingsformulier zowel in Word-formaat als in PDF-formaat (ondertekende versie) door te sturen. Beperk het geselecteerde foto- en planmateriaal tot maximaal 15 beelden. Het beeldmateriaal in hoge resolutie kan als zip-bestand naar hetzelfde adres verstuurd worden via een van de online diensten voor het versturen van grote bestanden (zoals Wetransfer, Hightail,...).

De inschrijvingen worden afgesloten op **maandag 20 mei 2019 om 12:00 uur**.

artikel 12

ontvangstbevestiging

Elke inzender ontvangt per e-mail een ontvangstbevestiging die als bewijs geldt van deelname.

HOOFDSTUK 05 BEOORDELINGSCRITERIA

artikel 13

procedure

De jury zal de inzendingen eerst toetsen aan het reglement en vervolgens beoordelen op basis van de hieronder vermelde criteria.

artikel 14

criteria

14.01 OPDRACHTFORMULERING

Het is belangrijk dat een opdrachtgever reflecteert over zijn ambitie met het project en voor zichzelf een visie vormt. Wanneer de opdrachtgever voor zichzelf weet waar hij naartoe wil, kan hij een ontwerpteam briefen over de opdracht. Hierbij is het van belang dat de opdrachtgever een gepast evenwicht zoekt tussen het opleggen van randvoorwaarden en een open houding voor innovatieve voorstellen van de expert – ontwerper.

14.02 PROCESGERICHTHEID EN -BEREIDHEID

Van initiatief tot oplevering van een project wordt een heel proces doorlopen. Het betrekken van de juiste personen (gebruikers, bevolking, partners, betrokkenen ...) doorheen het proces en het nemen van beslissingen op gepaste momenten maakt het mogelijk om tot een breed gedragen eindresultaat te komen. De opdrachtgever neemt deze taak op zich of besteedt ze uit aan een procescoördinator. Een sterk traject baant de weg voor een succesvol eindresultaat.

14.03 KWALITEITSBEWAKING VAN HET RESULTAAT

Een goede opdrachtgever heeft van bij de aanvang al oog voor de kwaliteit van het project, de toe-eigening, het gebruik en het beheer op korte en lange termijn. Met de realisatie wordt duidelijk in welke mate er tijdens het proces aan kwaliteitsbewaking werd gedaan. Met de toe-eigening of de ingebruikneming van het project kunnen ook de veelzijdigheid en de flexibiliteit onmiddellijk worden getoetst.

HOOFDSTUK 06 JURY

artikel 15 werking

Op basis van een eerste screening zal de jury per categorie maximum vijf kanshebbers weerhouden. De jury zal deze projecten verder onderzoeken door de projecten uit de categorie architectuuropdracht en kunst in opdracht ter plaatse te gaan bezoeken. De opdrachtgevers van de masterplannen worden uitgenodigd om de plannen aan de jury te komen presenteren in het Atelier Bouwmeester. De jury zal op basis van deze voorbereiding per categorie één laureaat voordragen.

artikel 16 samenstelling

De jury bestaat uit een voorzitter, bijgestaan door drie leden. Ze hebben vanuit hun ervaring een goed zicht op de eigenheid en het belang van een goed publiek opdrachtgeverschap. Er wordt gestreefd naar een gendergemengde jury.

De juryleden worden door de Vlaams Bouwmeester benoemd in overleg met Wivina Demeester. De Vlaams Bouwmeester en Wivina Demeester maken zelf geen deel uit van de jury.

artikel 17 geheimhouding

De juryleden mogen op geen enkele wijze informatie over het verloop en het resultaat van de jurering verstrekken aan de deelnemende opdrachtgevers of aan anderen tot op het moment van de prijsuitreiking.

Elk jurylid dat direct betrokken is (geweest) bij één van de ingezonden dossiers, wordt geacht dit aan de andere juryleden te melden en zich bij eventuele stemming te onthouden.

artikel 18

leden van de jury

De Vlaams Bouwmeester stelt een jury samen van vier externe experts. De identiteit van de juryleden en van de voorzitter worden bekendgemaakt na het afsluiten van de inzendingen van de kandidaturen. Bij verhindering van één van de juryleden kan iemand uit de reservelijst worden opgeroepen.

artikel 19

screening en presentatie van de projecten

Alle projecten worden vooraf gescreend op hun reglementaire correctheid door het Team Vlaams Bouwmeester. Er wordt een overzicht gemaakt van alle ingediende projecten:

- het totale aantal projecten en het aantal reglementair correcte en niet-correcte projecten
- de categorieën waarvoor ze werden ingediend.

Per categorie worden er uit de reglementair correcte kandidaturen maximum vijf projecten geselecteerd, op basis van de kwaliteiten van het resultaat zoals blijkt uit het inschrijvingsdossier. Deze worden door de jury grondig gescreend door een bezoek ter plaatse. De geselecteerde masterplannen worden aan de jury gepresenteerd in het Atelier Bouwmeester na afspraak.

artikel 20

besluitvorming

De jury komt samen om te beraadslagen. De besluitvorming gebeurt volgens de formule '2+1'. Uit de geselecteerde projecten bekroont de jury één project per categorie. Als de jury het kwaliteitsniveau onvoldoende acht, kan hij voor de betreffende categorie besluiten om geen prijs toe te kennen.

De jury maakt vooraf afspraken over de interne werkorganisatie en formuleert een gemotiveerd advies over de genomineerde projecten binnen de verschillende categorieën. De jury keurt het juryverslag goed.

HOOFDSTUK 07 BEKENDMAKING EN UITREIKING

artikel 21

toekenning

De jury stelt een juryrapport op met bevindingen over de geselecteerde opdrachtgevers en met een advies omtrent de toekenning van de prijs. Dit rapport wordt voorgelegd aan Wivina Demeester en aan de Vlaams Bouwmeester.

Na kennis te hebben genomen van het advies van de jury en na overleg met Wivina Demeester beslist de Vlaams Bouwmeester over de toekenning van de prijs. Hij wijkt niet af van het advies van de jury zonder voorafgaand overleg met de jury.

artikel 22

uitreiking

Op een gezamenlijke openbare bijeenkomst, waarop de juryleden en alle inschrijvers en geselecteerden worden uitgenodigd, maken Wivina Demeester en de Vlaamse Bouwmeester de laureaten bekend en reiken de prijs uit.

Personen die niet aanwezig kunnen zijn, laten zich vertegenwoordigen door een afgevaardigde.

artikel 23

geheimhouding

Eenieder die betrokken is bij de uitvoering van deze regeling en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake voor die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding, tenzij enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van deze regeling de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

artikel 24

contact

Inschrijvingsformulieren en verdere informatie zijn verkrijgbaar bij:

Vlaamse Overheid
Team Vlaams Bouwmeester
Havenlaan 88, bus 20
B-1000 Brussel

Contactpersoon:
Celine Oosterlynck
T +32(0)494 60 55 80
celine.oosterlynck@vlaanderen.be
www.vlaamsbouwmeester.be

**TEAM
VLAAMS
BOUWMEESTER**